

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in prav tako pri „pošlanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamesne številke se dobivajo po 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu; in nanski ulici; v Trstu v tobakarnici: Via della caserma št. 3. in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Korenji v Stična - vi hiši št. 10 II nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Otroški vrti.

Ravno danes sto let je, kar se je rodil na Nemškem velik dobrotnik otrok. Friderik Froebel (roj. 21. aprila 1782, † 1852), ki je po mnogih spremembah v svojem življenju porabil velik del svojih let v premišljevanje, kako bi prav majhne otroke osrečil s primerno odgojo. Spoznal je po doigem opazovanju, po kakih psiholoških zakonih živé otroci; sprevidel je, da otroško življenje ne more zmagavati nikakoršnih zaresnih, še toliko lahkih del, pač pa da je najsrečnejše, ako se suče okoli primernih igrac. Zategadelj je ustanovil vrte, ki so dobili po njem svoje ime. Taki vrtiči so nalašč za otročiše vreteni in so današnji dan tisočero razširjeni po vsem omikanem svetu. Bistveno so vsi enako osnovani. Vanje zahaja večje število otrok tako dolgo, dokler niso zavezani v šolo hoditi. Nadzoruje jih za to izšolana učiteljica. Na vrtu se nahaja vsakovrstnih iger, ki merijo na to, da se otroci primerno gibljejo telesno in tudi dušno zanimljejo. Takó se skrbi otrokom za zdravje in razvoj nežnih udov, za urjenje duha in za pobraževanje srca. Iz dosedanjih skušenj izpoznava omikani svet, da so taki vrtiči prave otroške odgojilnice in povsem neprecenljive vrednosti. Ceniti znajo te naprave zlasti po mestih in krajih, kjer se nahaja po tovarnah množica delavcev. Delavski in ubožniši starši po mestih nimajo denarja za zanesljive varuhe in varuhinje otrok, nimajo pa tudi časa, da bi otroke sami nadzorovali, ker morajo skrbeti proč od hiše za vsakdanji živež. Vsakdo torej sprevidi veliko dobroto Froebelovih vrtov, v katere taki starši svoje otroke pošiljajo po veliko ur na dan. Tudi če morajo kaj plačevati za tako odgojevanje, so potrebni le majhni doneski, ker plača vsak nekoliko. Tudi tu se kaže srečna moč združevanja.

Ni čuda po vsem tem, da omikani narodi s hvaležnostjo praznujejo stoletnico po velikem prijatelji otroškem. Na Italijanskem so že davno pripravljali se za denašnje slovesnost, in povsod si bral že pred meseci navdušene članke, s katerimi ne morejo dovolj s hvaležnostjo spominjati se zares častitega Froebela.

Na Slovenskem dozdej ni slišati, da bi bili otrokom napravljali vrtičev po Froebelovi sestavi. Mnogokdo se bo nam čudil, da mi za prvem mestu o tujcu Froebelnu govorimo; pa počasi, dragi rojaki vseh slovenskih pokrajin! Na Slovenskem je v obče ubožstvo doma; v mestih na slovenski zemlji živimo Slovenci v razmerno velikem številu; ali doslej je bila ravna slovenska množica po mestih zares množica in kot taka prek in prek uboga, v službi za niže opravke, za vsednja opravila. V Gorici je mnogo delavcev v znanih Ritterjevih tovarnah; enako je mnogo in še več slovenskih delavcev v različnih opravilih po dolgem Trstu. Bogastva nimajo, in otroci so zapuščeni doma ali pri vsmiljenih — tujcih. Blizu take, morda ne toliko hude razmere so v Celovcu, Celji, Mariboru in morda tudi v Ljubljani. Kako se po teh mestih vzrejajo 4, 5, 6 letni otroci? Rodoljubom so te razmere toliko znane, da jim nočemo čuta žalosti vzbujati s spominom na naše dotično stanje. Dostavimo pa naj, da v Gorici n. pr. so napravili mestni očetje razmerno mnogo Froebelovih vrtov; v te sprejemljejo menda iz vsmiljenja tudi otročiše slovenske krvi, slovenskih staršev. Dobro je to vse — do narodnostnega prasanja. Otroci slovenski igrajo in se veselé s tovariši in tovaršicami laškimi v laškem, ital. jeziku. In Froebelovi vrti so, kakor v obče velika dobrota, takó posebe poguba — slovenski narodnosti, ker zasajajo v otroški razum in otročja srca prve pojme s tujim glasom, v tujem jeziku. Ravno Gorica je v tem pogledu in iz teh vzrokov fundamentalno z velikimi koraki napredovala najbolj v poslednjih 15 ali 10 letih. Doslej se mi te strani nismo dotikali; stoletnica Froebelnova nas je napotila, da tega prasanja ne odlagamo več. Mi smo ga pa sprožili zaradi blizu enakih razmer na vsem Slovenskem. Celovec, Maribor, Celje bi nikdar ne kazali toliko nasprotja Slovencem, ko bili n. pr. pričeli zdaj 20 let ustanavljati po teh

mestih Froebelne vrte za slovenske otroke, če ne na mestne stroške, pa vsaj za majhne doneske naših delavskih slovenskih staršev. Česar nismo storili doslej, zanemarjati nam ne bo več zanaprej. Govorili bomo o tem akutno slovenskem prasanju še v drugih zvezah. Poznamo poti, kakó bi se reševalo in rešilo; za danes izustimo samo to željo: Bodi Slovencem osoda toliko mila, da bi danes sto let — po doseženih vspehih — Slovenci dve-stoletnico Froebelnovopraznovali, kakor po pravici danes stoletnico obhajajo drugi narodi.

Govor poslanca g. dr. Vošnjaka.

v državnem zboru dne 2. marca t. l.

(Konec.)

To je pol v nemščini pol v slovenščini zložena zabavljica na narodnjake. A v tej pesni nahajam vendar čudovit stavek ki dokazuje ravno nasprotje od tega, kar so gospodje dokazati hoteli. Glasi se namreč tam v tretji strofi, — prositi moram gospode, da smem to čitati, pisano je v takem jeziku, da ga tudi Neslovenec more umeti (bere).

„Das Windische bios nucamo
Wenn reden wir z ljub' mamico
Alj očkam, bratom mi' dem Knecht,
Nur da slovensko komit uns recht.“

Torej! Tu se pravi, da ljudje slovenski samo potrebujejo, kadar z ljubo mamico, z očetom, bratom, ali, kakor se zaničljivo pristavlja, s hlapcem govorijo. Kateri jezik je torej ljudski jezik? Če ljudstvo med seboj, če vsak z materjo, očetom, bratom samo slovenski govori, se more tu reči: ljudje ne ljubijo svojega jezika?

Da, ljubijo ga, ker je jezik, katerega govoriti so mater slišali in se učili prve svoje misli izražati. A to, kakor se počenja zdaj s slovenskim narodnim jezikom v Koroški, ne odjemlje ljudstvu le narodno, marveč tudi moralno čuvstvo in samosvest. (Dobro! dobro! na desnici.) To ravnanje ponižuje vsak narod, ki ljubi svoj jezik in narodnost, in žalostni vzgledi surovosti so se mi poročali tudi iz Koroške, katere surovosti so si posamezni ljudje roditeljem nasproti dovolili. Meni je pravil nekdo, ki je bil sam navzočen pri tem dogodjaji, kako je nekó iz naše nove šole izišli kmečki fant svojemu očetu povedal v obraz psovko „ti slovenski bedak“ (du windischer Trottel). (Čujte! čujte! na desnici.), ker uže zna nemški — saj vemo, kaj pomeni „nemški znati“ — prav za prav nemški lomi, oče pa samo slovenski govori. Če tu, gospoda moja, ne trpi nrvstvena odgoja mladine, sodite sami iz žalostnih dogodjajev. (Istina! na desnici.)

Gospoda moja, jaz mislim, da sem vam jasno in žal! resnično sliko o razmerah v Koroški podal in vse ugovore take pojasnil, da si morete zdaj sami napraviti sodbo, ali imajo v interpelaciji navedene trditve kake neresničnosti v sebi. Pravo in resnično je vse, kar sem omenil, dokaz temu oficijalni akti, katere sem navel; torej morejo pač oni gospodje, kateri so na mojo prošnjo podpisali interpelacijo, biti pomirjeni, ker so resnico in nič kot resnico podpisali.

Gospoda moja! Jaz moram prav za prav obžalovati, da ravno v Koroški v uekih krogih obstaja taka animoziteta proti Slovencem. A ne morem se čuditi o tem; kajti povsod, kjer se je ljudstvo iznarodilo, stopali so ravno potomci iznarodjenih najhujše proti sonarodnjakom (Istina! na desnici); to vidimo po vsem svetu in tudi v Koroški.

Koroška bila je do 13. in 14. stoletja popolnem slovenska, v tem, ko je zkal je še v južnem delu slovenska. Ponemčevanje pa se ni izvršilo le z iznarodovanjem, marveč deloma po naseljevanju, ker je bilo prebivalstvo takraj menj gosto in se vsled tega porinilo proti jugu; a vsekakor je bila Koroška nekó slovenska: to izprevidamo iz zelo interesantnih spomenikov.

Znano bode pač gospodom, osobito onim, ki se bavijo z nemškim slovstvom, da je 1227. leta „min-

nesinger“ Ulrich von Lichtenstein potoval po teh deželah. Nastopil je takrat pot iz Benetk, se je tam kot kraljica Venera preoblekel in je skozi Koroško dalje na sever do Češke potoval. Ta Ulrich von Lichtenstein je poslal sva (poročnika) pred seboj, da naznani vsem knezom onih dežel, kjer bode potoval, njega prihod. Ta sel je, kar mimogrede omenim, prišel tudi v Kindberg v Štajerski k Otonu pl. Bučkove, kateri mu je odgovoril (bere):

„Vil edeliu künigtn,
Juch beizet willekomen sin
In Ditzlant ein windisch wip.“

Ta Oton je torej menil, ker pride kraljica z juga, da je ta Venera vindiška ali slovanska žena. Ko je Ulrich von Lichtenstein prišel na koroško mejo, pričakoval ga je tu knez koroški s 100 svojih vitezov, in sestanek opeva Ulrich von Lichtenstein v svojej znani pesni tako-le (bere):

„Der Fürste und die Gesellen sin
Mich hiezen willekommen sin;
Ir gruoz was gegen mir alrus,
Buge waz primi, gralva Venus.“

to se pravi v slovenščini: „Pozdravi Bog Vas, Venera kraljevska“. Knez koroški je torej tedaj s svojimi vitezi vred slovenski govoril. Znano je tudi, da je v istem času knez svojemu ljudstvu obljubo dajal v slovenščini, o čemer pričá historični spomenik na Gosposvetskem polju, kjer se je knez kronal.

Obžalujem, da so Slovenci Koroške to prodgovino popolnem pozabili; a nadejam se, da se je bodo zopet spomnili in prišli do zavesti, da so potomci naroda, kateri se je nekó daleč čez zdanje jezikovne meje razširjal in da je njega jezik zelo star in se je uže v 9. stoletju pisal. Da si je ona (leva) stran trditev mojega prijatelja dr. Tonkljasa posmehom sprejela, da je slovenščina kot pismeni jezik starejša, nego nemščina, ponovil bodem to trditev. Kakor znano, je zdanja slovenščina hči staroslovenščine, in isto tako znano je, da se je v staroslovenščini spisala uže množina knjig, ko se o nemščini kot pismenem jeziku prav za prav še govorilo ni; le v gotščini je bilo nekaj odlomkov.

Torej se ne more Slovencem očitati, da je njih jezik nov, narejen, tudi ne, da še le nastaje, kakor je gospod vitez Carneri trdil.

Slovenščina pisala se je za dobe reformacije, ima iz te dobe mnogo tiskovin, in od tega časa se je le malo spremenila; da, reči bi se moglo, da se slovenščina, kakor se je pisala takrat, mnogo bolj našej zdanji slovenščini približuje, kot zdanja visoka nemščina onej, katero je Luter, pisal in se more kot nova, narejema zaznamenovati.

Istina je, da število našega naroda ni obilo, da se torej borimo z vsemi onimi ovirami, katere mora pretrpeti mal narod, kateremu ni nikdar sijalo solnce prijazne vlade in ni užival podpore mogotcev, kateri je moral vse, kar je, postati iz sebe, kateri je moral zbirati krajcarje svojega naroda, da si je naročil novine ali knjige, in je še zdaj prisiljen tako delati. (Dobro! na desnici.) Da ne napredujemo tako hitro, kakor drugi večji narodi, je naravno.

Vender pa je zelo čudno, da se zaradi Slovencev toliko gospodov na onej (levi) strani visoke zbornice vznemirja. Tu je najprej gospod poslanec vitez Carneri; on je, mislim, Italijan, vender se čuti v svojem nemškem narodnem čuvstvu po Slovencih na Spodnjem Štajerskem vznemirjenega. Dalje je gospod poslanec dr. Jacques, čegar dedje so, mislim, težko da v Tevtoburškem gozdu pobili Varove legije, marveč skoro gotovo potovali skozi Rudeče morje, tudi strašno vznemirjen po nas Slovenceh v Kranjski. In naposled gospod poslanec dr. Russ, ki se je tudi ondan za Nemce v Koroški tako energično potezal in nam Slovencem očitil, da se v razmere Koroške umešavamo. Tudi njega dedje niso bili Nemci, marveč prosti, slovenski kmetje v Kranjski, in potomci teh dedov žive še zdaj v Kranjski, ne umejo nemščine, marveč samo slovenščino in se jim prav dobro godi.

S takimi gospodi se pripraviti zaradi vznemirjenja Nemcev, pač ni vredno.

Kar zadeva gospode poslance, ki so se bavili z

nami in našimi šolami, in kar zadeva najprej gospoda poslance dr. Plešerja, nisem istih mislij, kakor gospod poslanec dr. Russ, da ne bi imeli pravice, govoriti tu o razmerah v Kranjski. Gotovo, kot državni poslanec ima vsak pravico k temu. Veseli me celo, če prav obilo gospodov od one (leve) strani visoke zbornice govori o razmerah med Slovenci, kar imamo potem priliko, gospode poučiti. Večkrat se vidi, da ne zlobna volja, marveč le slabo poznanje razmer, gospode privedo do napačnih nazorov.

Obracam se naposled do vlade, katera z nami Slovenci, kakor sem uže omenil, tako ravna, kakor je ravnilo ministerstvo Auerspergovo, obracam se osobito do gospoda naučnega ministra, kateri nam naših pravic ne podeli ni v ljudski šoli ni v srednjih šolah.

Istotako je, kakor bi vlada napreduječe po neučevanje in poitalijančevanje slovenskega naroda želela. Zakaj, mi je neumljivo: vendar ne zaradi tega, ker je malo naše število? Jaz vendar menim, da smo ravno mi Slovenci za Avstrijo zelo dober faktor pri državi celoti. Le pomislite, če bi mi Slovenci ne prebivali, deli na Jadranskem morju in gori do Drave in še čez njo do Mure, če bi tam sami Nemci bili, bile bi vladanje v Avstriji, še mnogo težje in za obstanek Avstrije smo na zelo raznih krajih živo predvidovje. O našem patriotizmu dvojiti, še ni nikomur prišlo na um; kajti kam naj se pač obrnemo, če ne bi Avstrija obstala. Čakala bi nas strašna usoda, zapadi bi iznarodjenju, ker bi nas jeden izmed dveh velikih kulturnih narodov, med katerima živimo, italijanski ali nemški ali tudi oboje pogostila.

Gospoda moja! Iz vsakih teh vzrokov mi je postopanje vlade popolnem neumavno, in kaže se, da stopa gospod naučni minister v svojih okostenelih, birokratičnih nazorih (Veselost na desnici) na poti Stremajrjevi, tako da niti ne opazi, da je vse njegovo delovanje v polnem nasprotju s programom vlade. Mi slovenski poslanci smo po pravici vselej v zadregi, kadar nam je za vlado glasovati, ker v tej vladi sedi naučni minister, do katerega nimamo ne le nobenega zaupanja, marveč popolno nezaupanje. (Istina! na desnici.)

In nekaj besedij bi še rad dodal glede prizadevanja, odvzeti nam narodnost. Gospodje so se v teku poslednjih let sami preverili, da se v času, ko se prebivalstvo množi in je narodna zavest vedno živješa, narodnost ne more vzeti ni po poti urada ni šole. Celó zadnja ljudska škola je to javno pred oči postavila. V Koroški se slovensko prebivalstvo ne manjša, ohranilo se je v jednakem številu nasproti prejšnjim štetvam. Torej posemenje se ni posrečilo, in jaz le obžalujem, da gospodje nameravajo še vedno iznarodovanje.

Tu si dovoljujem navesti jednega naših gospodov kolegov besede, katere so mi v resnici iz duše govorjene, našega čestitega prijatelja, češkega gospoda poslance Krejčija. On pravi v nekovem slavnostnem govoru (bere): "Nobeno iznarodovanje se ne more kulturnim činom smatrati, vsako je marveč delo prava pesti in brutalnega nadzadanja, zlorabe močnejšega nasproti slabjšemu z odkritim namenom, da se pri tem doseže materialen dobiček." (Istina! na desnici.)

Gospoda moja! Tega naj bi si vendar Nemci ne pustili očitati, oni so velik, več milijonov broječ narod, in njim bo pač malo do tega, če anektirajo nekaj Slovencev.

In tudi za Avstrijo ni škoda, da razne narodnosti v njej živijo, ker se vsled duševnega tekmovanja med njimi more marsikaj dobrega ustvariti.

Da, izpoznanje zasvita se v istini časih tudi v krogih one stranke, ki je zastopana na onej (levi) strani te visoke zbornice!

Bral sem v "Deutsche Zeitung", ko je bil literaren kongres, zelo interesantno izpovedanje.

"Deutsche Zeitung" pravi (bere): "Lastne vrednosti si biti v zvesti in pri tem s čistim, pravim človeškim čuvstvom tudi tuje mišljenje popolno, nepristransko razumevati, moral bi biti vsakega naroda plemeniti, najvišji smoter. V vse veke se bode človeški rod delil v rodove in narode, kateri se ne ujemajo popolnem v navadah in običajih. To pa nikakor ni, kakor bi površno opazovanje misliti moglo, nedostatkost človeškega naroda. Ta razlika jamči marveč bogastvo razvoja; individualni izraz, narodno avjstvo je obogatenje človeštva, ne omejitve." (Dobro! na desnici.)

Gospoda moja! Te besede vašega strankarskega glasila priporočam vam in tudi visoki vladi, naj jih preišči in se po njih ravna. Na častito večino pa se obracam, ker neče vlada, oziroma naučni minister nič storiti za Slovence, s srčno prošnjo, naj nam tudi na dalje pomaga in nas podpira. (Zivahno odobravanje na desnici. — Govorniku pristasi desnice čestitajo.)

"Narodni dom"

Kdor je kedaj bil v beli Ljubljani, gotovo ni zamudil ogledati si tudi tamošnje "Citelnične prstorre", središče narodnega gibanja v slovenskih Atenah, shajališče narodne inteligence, prirejateljico krasnih besed, plesov, in mušketerskih in vsakovrstnih narodnih

zabav. A nikdor ni šel iz onih prostorov, kateremu ne bi hili zapustili peprijeten, tožen vtis; vsakdo je razvidel, da so Slovencem v sredini skupne naše mile domovine v ta namen dostojniši stori neobhodno potrebni.

Da bi se tej obče pripoznani potrebi ustreglo, zbrala se je vrsta odličnih narodnjakov v Ljubljani ter sklenila nabirati med slovenskim narodom darove za zidanje "Narodnega doma", poslopja, katero bode ne le Ljubljani, temuč celi Sloveniji na čast in v korist, kar je bilo v tem listu uže večkrat natanko razpravljeno. Načrt o zidanju "Narodnega doma" je res velikanski, izpeljava onega načrta zahteva vseh tega neomejene požrtvovalnosti dotičnega odbora, mnogo truda in vsestranske radodarnosti. Toda ta krasna ideja se bode še l' tedaj realizirala, ako bode vsak zaveden narodnjak svojo sveto dolžnost storil in po možnosti skrbel za pomočke, ki so neobhodno potrebni, da se ideja vresniči in izvrši.

To je provzročilo, da se je te dni v prostorih "Goriške čitalnice" zbralo lepo število za to idejo in narodno stvar sploh vnetih Slovencev in odličnih narodnjakov, kder so se posvetovali, kako bi bilo postopati, da bi tudi Gorica in Goriško sploh po možnosti dejansko podpiralo brate v Ljubljani. Enoglasno je bil sprejet nasvet, naj tukajšnji slov. društvi prilčno urediti v ta namen veselice z vsotopnino. Citelnični odbor se je potem takoj poprijel ideje, še v teku tega poletja urediti "plesni venček" ter — ako zavir ne bode — velik koncert z vsotopnino. — Obča je bila tudi želja, da bi "goriški dramatični diletantje" začeto delo nadaljevali, ter — kakor v Tomlin — tudi drugam izlete napravljali. Uverjeni smo, da bodo gospodje tem željam zadostovali ter tako še mnogo "kamenov" za narodno palačo pridobili. Od narodnjakov po naših trgih in po deželi sploh pa pričakujemo, da bodo "naše diletante" zdatno podpirali!

Kot tretji pomoček v ta namen je bil nasvetovan, da bi se nekateri narodnjaki zavezali pri prijateljih in znanih pobirati radodarne doneske, kateri se bodo enkrat za vselej ali pa v mesečnih obrokih odrajtovali. Vsaka, i najmanjša vsotica se hvaležno sprejme. Denarničar "Goriške čitalnice" g. Klementič, kateremu se naj konečno vse pole s podpisni vred izročijo, bode potem skrbel, da se bodo mesečni doneski po navlašč za to poverjeni osobi pobirali. Narodnjaki, kateri so se zavezali, podpise in doneske pobirati, so ti gospodje: prof. Berbuč, prof. Erjavec, prof. dr. Gabričević, Andr. Jeglič, predsednik čitalnice, Ernst Klavžar, prof. Andr. Marušič, vodja Povše, prof. Santelj in prof. Zepič. Vrhu tega se nastavi pri znanem narodnjaku in krčmarji "pri Lizi" še pušica za nabiranje darov.

Rojaki! ideja "Narodnega doma" je del našega prvotnega programa, zjedinenja Slovencev v eno kronovino; s sezidanjem "Narodnega doma" si Slovenci osvetlimo lice pred svetom in potomstvom; z njim si pridobimo važnosti tudi pri naših nasprotujkih; z njim preustrojimo v našem srci — beli Ljubljani — narodno življenje, katero se bode potem razširjalo po vseh ostalih krajih mile naše domovine. Pokazimo tedaj, da zamoremo vse, ako le hočemo. Slov. rodoljubi! vsak po svoji moči naj pripomere, da se ta krasna ideja kmalu izpelje; pri veseliceh, v družbah in povsod, kder se prilika kaže, spomnite se "Nar. doma" ter nabirajte marljivo doneske zanj, držeč se narodne prislovice: "Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača".

Rodoljub.

Dopisi.

Iz Gorice, 20. apr. Slovensko brajno in podporno društvo v Gorici je obhajalo v nedeljo svoj prvi praznik: odpravilo se je svečano in slovesno. Velike maše na Kostanjevici so se udeležili udje, katerih je zdaj okoli 200, v polnem številu. Došlo je k svečanosti, pri kateri se je pela lepa maša, tudi mnogo neudov in povabljenih gostov; med temi še posebe deputacija tržaškega delavskega društva s predsednikom V. Doiencem na čelu. Maševal je z asistenco g. dr. Ant. Gregorčič, predsednik društva; isti je v daljšem govoru razložil pomen današnjega dne, pomen društva in kazal, kako bode društvo skrbeti s poštenimi pomočki, po poštenih poteh za dušni in telesni blagor družtenikov. Govoril je udom kaj primerno na srce; ni čudo, da so ga z občo in veliko zadovoljnostjo poslušali. Po maši bil je tudi blagoslov. Takó je društvo najlepše pokazalo, da se hoče razvijati in gibati v tistih mejah, v kakoršnih živi stoletja ves slovenski narod.

Popoldne bila je pa veselica z dolgim sporedom na Travniku. Počastili so tu poleg omenjenih še drugi odlični gostje, kakor dvorni svet. bar. Rechbach, mestni župan dr. Deperis, grof France Coronini, okrožne sodnije predsednik Šbiša, drž. pravnik Taddej itd.; sredi veselice došla sta še dva trž. gosta, izmed nju eden g. Polič, predsednik tržaške slovenske čitalnice. Zapazil si tudi več slovenskih

duhovnikov kot dokaz o prepričanji, da je društvo osnovano po načelih, kakor smo jih prej označili.

Po odgodenem "slovenskem stopaji" (maršu), s katerim se je veselica pričela, pozdravil je predsednik g. Po v šč družstvo in goste s primernim ogovorom. Končal je pa z geslom presvitlega cesarja: v združenji je moč. Občinstvo je pri tem izreku zaklicalo trikratni navdušeni živio! godba je zasvirala cesarsko pesem, in vse občinstvo jo je stojé poslušalo. Vrstilo se je potem petje z godbo. Pevci so se od komada do komada množili in nekaj so tudi ponovili. Naj impozantnije so izvršili morda najlepšo našo pesem: "Jadransko morje". Godba je bila, kakor smo jo zadužič opisali, veteranska, obstoječa iz slovenskih možakov. Svirala je takó, da je morala na obče zahtevanje razunene vse točke ponoviti. Učitelj gosp. Orel se je pokazal zares spretnega kapelnika. Godba ta daje nam najlepše upanje za bodočnost, sobno ker jo uri ali vežba izvrsten godec iz tukajšnje vojaške bande. Ponosni smejo biti s to godbo veteranci, ki so si jo najeli in jo hočejo povzdigniti; ponosni so pa tudi na njo, ker imajo takó lastno moč avstrijskega duha. Zato pa veteransko godbo ob tej priliki s prepričanjem priporočamo Slovincem naše dežele. Na vrle udeprvaške godbe obrnite za veselice in vsakotero potrebo; bo Vam na dobiček in s tem slov. godcem v pospeh.

Med veselico došlo je več telegrafskih pozdravov na društvo, kakor iz Bovca (od gg. Ionko-ta in Sorča), iz Ajdovčine od rokodelskega društva, iz Trata itd. Z veseljem je občinstvo odzdravilo.

Pri neoficialnem delu veselice je ostala večina občinstva skupaj. Ta del zabave so vodili in izvrševali večinoma na tržaški gostje. Vrstile so se lepe spodbudne in navdušene napitnice, medsebojni pozdravi in odzdravi. Velik vtis je napravila napitnica tudi onega domačega gospoda, pravega prijatelja narodnim društvom. Ko je veselje postajalo najživahnejše, nam je odpeljal vlak tržaške goste. Lepa hvala jim, da so mlado društvo goriško počastili iz daljave. Takó smo se ob 10. uri zvečer razšli z lepimi vtisi in lepimi spomini.

V Ljubljani, 19. aprila. Valovi volilnega gibanja, ki je bilo letos tako živo, kakor še nikoli in nikjer v celej Avstriji, so se zopet polegli, pokopavši pod seboj nemškutarstvo večino v mestni zbornici. Agitacija, ki se odlikuje uže štiri leta po svoji neumorni vseobsežni delavnosti, je bila pod izbornim, požrtvovalnim vodstvom g. dr. Papeža. Ni bilo volilca, ki bi se bil smel zanašati na svojo nepoznanost, kakor je v velikih mestih navadna, vsakega so poznali naši agitatorji, kakor stoletnega znanca, kakor se poznajo med seboj prebivalci male vasi na deželi, in vsakomu so preiskali s političnim drobnogledom srce in obisti, in če ga ni bilo za časa na volišči — hajdi po-nj! peš ali z vozom. Samo takó in vsled vzgledne discipline je bila zmaga mogoča; kajti ljubljanski volilni red je za narodno stranko jako neugoden in zapisljik volilcev je bil sestavljen prav po samovolji naših nemškutarjev, ki so poleg tega še napeli vse sile, da bi tudi letos prodrli v drugem in tretjem razredu; denarni zavodi, žuganje, strahovanje, osobno prijateljstvo, vse jim je služilo v agitacijo. Ali kljub temu so podlegli. V drugem razredu, kjer dosedaj narodnjaki še nikoli niso zmagali, odkar obstoji sedanjí volilni red, je veliko pripomogla k narodni zmagi odpoved grofa Chorinskega, lani voljenega od fakičnozno opozicije. Njegova odpoved, ravno dva dni pred volitvami, je čala pogum omahljivim narodnim uradnikom, da so prišli volit po svojem prepričanji. To in redka disciplina zasebnih volilcev tega razreda, ki so prišli vsi na volišče razun onega, ki ga ni bilo v Ljubljani, je dalo prevago narodnim kandidatom. Tudi v prvem razredu bi bili vsi štirje naši izvoljeni mesto dveh, da niso postali nekateri volilci zadnji hip "figa-mož", in da ni v našem taboru ljudi, ki so naredili tako rekoč iz vsmiljenja (ker večina je bila tako nam gotova) kompromiz na svojo roko, kakor česki veleposestniki. Sedaj ima mestni zbor 16 narodnih in 13 nemškutarških starešin; ta razmera ostane v najslabšem slučaju za dve leti, če prav zmagajo nasprotniki prihoduje leto, kar pa nikakor ni verjetno; nova večina bo skrbela z umno upravo, da si pridobi priznanja in novih privržencev celo v nasprotnem taboru, drugo bo pa pripomogla vedno bolj in bolj šireča se narodna zavest. Pri prvi seji obnovljenega mestnega sturešinstva, pravijo, se bo odpovedal dosedanjí župan g. Laschan svojemu dostojanstvu, na nje-ga mesto bodo pa volili narodnjaki g. Petra Grasselija. Pri obhajani šeststoletnice združenja kranjske dežele z Avstrijo bi bila tedaj Ljubljana oficijalno zastopana po narodnih možeh. Vsa dežela pozdravlja z zadoščenjem to dogodbo, da je zopet enkrat, čez 13 let, glavno mesto v soglasji z njo in to tem bolj, ker se čuje, da bo osrečilo Njegovo Veličanstvo o priliki šeststoletnice z več dni trajajočim pohodom zveste mu Kranjce. Cesar bo menda obiskal tudi vse imenitnije kraje po deželi.

St.

Politični pregled.

Vlada je predložila delegacijama znesek nad 23 milijonov gld., kateri potrebuje za vstaške dežele prihodnje mesece in za ceste in trdnjave. Udje delegacijski se ne protivijo, ker spoznajo potrebo za ta del.

Vstaja je bistveno zatrta; vojui minister je obečal kmalu precej rezervistov poslati domu. Vojaki so se povsem hrabro obnašali; to pripoznavajo po vsem svetu, ker poznajo, kakó težavna je vojska v naših vstaških deželah.

Zdaj zborujeta avstrijski in ogrski državni, kakor tudi hrvaški dež. zbor. Avstr. drž. zbor je imel eno sejo, v kateri je bil na dnevnem redu načrt: o postopanju pri proglaševanju koga za mrtvega in o dokazovanju smrti. Ta načrt odstrani mnogo neprilichnosti.

V hrvaškem saboru hočejo Hrvatje povdarjati, da Reka ni madjarska, ampak hrvaška. Listi hrvaške zastopnike svare in žele, da se prašanje še za 20 let odloži, rajše, nego, da bi Reko Madjarom izročili. Saj pa je tudi za bodočnost Reka najvažnejega pomena.

Združena levica ali nemško-nacijonalna stranka ima hude dneve. Najznačajniši njeni udje se ji odtegujejo in enoglasno Herbst in njegove „Nemškopemce“ obsojujejo. Imeniten je v tem pogledu govor Walterskirchen-a, govor, ki ga je imel pred svojimi volilci na Štajerskem. Nikdar pa ni bil od Nemcev samih Herbst s svojo stranko takó nevmiljeno obsojen, kot od onih volilcev dunajskih, ki so dr. Kronawetter-ja za svojega zastopnika v okraji Josefstadt-skem izvolili. Dr. Kronawetter se je opravičeval v 2 uri dolgem govoru in je za vselej ustavoverce moralno pobil, ki je njih grehe razkril. O tem več prih.

Štajerski pristaši levičarjev hočejo osnovati „Parteitag“ ali shod v Celji, Ptuiji ali Mariboru, in hočejo protestovati proti pravičnim zahtevam Slovencev gledé na ravnopravnost v šoli in v uradih. — „Sl. Nar.“ je prinesel najprej vest, da hoče justični vodja dr. Pražak še enkrat izdati ukaz za vse sodnije graške in tržaške dež. nadsodnije, da morajo sprejeti vse v slov. jeziku pisane vloge ter jih slovenski rešiti. Ko bi bile sodnije tudi poslušne, nimamo poročstva za bodočnost v takih ukazih. Dr. Kronawetter terja po pravici natančno razdeljeno postavo o XIX. čl. tem. zakonov.

Srbski kralj potuje s kraljico po deželi; na potovanju ostane en mesec. Radikalci srbski so začeli po malem agitovati za volitve. Vlada utegne križ imeti. Sicer pa bodo ob teh volitvah krvavi boji, kakor nikdar poprej. Takó nam poročajo iz Beograda.

Na Ruskem se judje vedno bolj izganjajo. Za kronanje meseca avgusta se delajo velike priprave. Nihilisti zahtevajo od carja ustavo in obečujajo potem mirovanje. Rusija hoče zdaj pogodbo s Turčijo, da bo ta redno odplačevala vojno odškodnino.

Nemčija je toliko obljudjena ali, bolje rečeno, toliko obložena z davki, da se na sto tisoče izseljujejo vsako leto večinoma v Ameriko. Zdaj pa prihajajo v velikem številu tudi v naši zasedeni deželi na jugu. Zopet dobé Slovani v svojo sredo koloniste; Slovani so pač nesrečni, ker povsod se jim vsiljuje nemški element.

Angličski konservativci skušajo Gladstone-a izpodkopati.

Amerikanci se bojé Kitajcev in so tem prepovedali preseljevanje v Ameriko za 10 let.

Domače stvari.

G. Alojzij Demonte, doslej pristav pri okrožni sodnji v Gorici, postal je okrajni sodnik v Ajdovščini. G. Demonte, roj. Gorican, je spretna in kaj delavna, pa tudi energična moč. On zua dobro slovenski, je Slovincem pravičen in bo tudi v njih jeziku uradoval. Sodnik pa ne more biti bolji Slovinc, nego so Slovenci sami; zato naj zahtevajo sami, da se jim slovenski uraduje; novi ajdovski sodnik jim gotovo postreže.

Porotne sodnije se pričnejo v Trstu 1., v Gorici pa 3. junija t. l.

Naučni minister bar. Conrad bival je prešlo soboto po zasebnih opravkih v Gorici. Obiskal je bil tudi mestne šole, žensko pripravnišnico itd. V nedeljo zjutraj se je odpeljal v Trst, od koder se je vrnil na Dunaj.

G. dr. Jos. Maurovich, vpokojeni okrajni zdravnik v Gorici, dobil je 11. t. m. od cesarja za dolgo zaslužno delovanje viteški križ reda Franc Jožefovega.

Mestne dopolnilne volitve bodo v Gorici za III. razred 12. maja. Izstopijo letos namreč starešine Resen, Mighetti iz III. razreda, Paternolli in dr. Vinci iz II. razr., vitez Karol Ritter, vit. Dollac, dr. Gentilli, A. Ersettig iz I. razreda.

V „Independente“ so se Lahli letos večkrat pritoževali, češ, sedanje starešinstvo goriško je premrtvo, preveč razdeljeno v stranke in torej nima tiste napredne moči, kakor prejšnjih dob. Razumno pa je, kdor tukajšnje razmere pozna, kako enoličnost, dopisniki „Independenti“ želé. Slovence v Gorici pa takó ali takó prezirajo, kakor bi tukaj nobenega ne bilo.

Preskušnje na slov. oddelku kmetijske šole v Gorici bodo 28. t. m. za I. semester t. l. in sicer s tem sporedno: Predp. od 8-12. (v prostorih ital. oddelka v S. Itoku) iz teoretičnih učnih predmetov. (Tlo in gnojezanstvo; kmetijsko mašinozanstvo, živalstvo, gozdarstvo, kemija in kmetij računstvo), popoldne od 3-5. (na kmetiji slov. odelka) iz praktičnih vaj na polji, nogradu in vrtu. K tej preskušnji vjudno vabi vodstvo slehernoga prijatelja kmetijskega napredka.

Z Brkinov nam poročajo: Sneg, ki je padel velikončne praznike, je pri nas sicer naglo skopnel; ali ne tako po kranjskih, z gozdi obrasenih, hribih. In to je naše gorjé. Noči so jasne in tihe, in jutra nam kažejo hribe in doline, pogrnene z nesrečno morilko slano. Naši vinogradi, sadna drevesa postali so jej žrtva. Ni več sledu rajске pomladi v sadovniku. Vse je požgano, kakor bi padal ogenj spod neba. Vsled tega bo treba ozbiljno misliti, kako pomagati našemu kmetu, katerega vedno hujše nesreče tirajo do propada.

Svilorejsko postajo za Brda je c. kr. kmetijsko društvo goriško letos ustanovilo in vodstvo izročilo g. Ant. Jakončiču, posestniku v Slovrencu.

Sviloreji letošnje vreme nič posebno ne ugaja, ker se temperatura toliko spreminja, in dostavljamo še, da tistim svilorejcem, ki nimajo primernih poslopij in sob za pravilno vzgojevanje črvičev svilodnih, ako bo to vreme še dalje tako se spreminjalo, bati se je izgube.

Brisko budnico, kolikor nam je do danes znano, so vglasbili gg. Danilo Fajgel, Ciril Metod Kumar in pa Jožef Marinič. Poslednji ni še svoje kompozicije izročil osnovalnemu odboru, pričakujemo pa, da bo tudi ta gospod Bricem kaj lepega podaril. Tedaj živili rodoljubi! N—a

Tržaška razstava. Zasebniki, ki imajo kakoršne si bodi starine, se ve da umetniške veljave, smejo jih razstaviti v addicionalni gručí trž. razstave. K takim starinam so prištevati: denarji, svetinje (medalje, stare robe, stekla, mozaika, porcelana, majalike itd. Kakó je v tem postopati, podučí poseben list, ki se dobiva do 30. aprila pri pododboru trž. razstave v Gorici (municipij, 2. nadstr.)

Vabilo k občnemu zboru „učit. društva za sež.-komenski okraj“.

Podpisani sklicuje na dne 4. maja t. l. letošnji občni zbor našega društva v Tomaj. Začetek ob 10. uri predpoludne. Zborovalo se bode v šols. poslopji. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev 3 pregledovalcev računov. 5. Razgovor o prihodujem društvenem delovanju. 6. Določitev društvenega sedeža za bodoče leto in kraja za prihodnji občni zbor. 7. Volitev novega odbora, t. j. predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika in pevovodje. 8. Jezik in njega važnost v ljud. šoli; govori g. Janko Leban, učitelj v Lokvi. 9. Praktičen poskus iz zgodovine; govori g. M. Kante učitelj v Sezani. 10. Predlogi.

Dragi tovariši in učitelji na Goriškem! Društvo je važno za vse; društveno delovanje je dandanes nam zelo potrebno, ker viši smotri dajo se samo in edino sê združenimi močmi doseči. To delovanje mora biti vsakemu za šolski razvoj vnetemu prijatelju po volji. Zanesljivo tedaj pričakujem, da pridete vsi udje našega društva k zborovanju. Ob enem prav vjudno vabim tudi učitelje sosednjega okraja k obilni vdeležitvi. Anton Leban, predsednik.

V Komnu, 14. aprila 1882.

S Kanalskega. Tudi na Kanalskem so župani vse razen — Kanala — podpisale peticijo na državni zbor za vpeljavo slovenščine v šole in urade, ter jo odposlali g. dr. Tonklju, našemu drž. poslancu, da jo predloži visokemu zboru. Misel o peticiji

je vzbudil vrli ž. K., kateri jo je tudi dal spisati, ter jo poslal k vsakemu županu, da jo podpiše. Vsi so to storili z veseljem in navdušenjem, le župan kanalski g. M...g jo je s... zavrnil. X.

Slovenski jez. Na prošnjo briskih rodoljubov, in ker je veliko Bricev med širokem svetom, začnemo prih. priobčevati pravila tega katoliško-političnega narodnega društva z namero, da bi se tudi rodoljubi po deželi seznauli osobito z namenom „Slovenskega jez.“ ter ga podpirali po mogočnosti.

Med Brici pa naj se pokaže zdaj prava edinost in složnost; naj se bratovsko, trdno in zvesto drug drugega in skupno oklenejo na domačih tleh, in naj to društvo podpirajo, ker povsem ima res blag namen, staviti uže na skrajni meji Slovenije jez in probujati ljudstvo k narodni zavesti.

Znani so nam mnogi rodoljubi po Brdih, ki so vneti za narodno stvar; osobito č. duhovščina, kakor slišimo, poteguje se tudi za to društvo, kar je vse hvale vredno.

Tukaj bo tudi gg. županom dana lepa prilika, da se bodo večkrat skupaj shajali in se o obč. zadevah skupno posvetovali in tudi po domače veselili in zabavljali.

Društveniki se oglašajo, in zdi se nam, ako se Briski magnati v občé stvari poprimejo, bo društvo pri prihodnjem obč. zboru blizu 60—80 udov štelo, kar bi bilo za Brda in briske razmere lepo in veliko število.

Brici! kdor ni še k društvu pristopil, ta naj se oglasi pri osnovalnem odboru. V vsem pa Vam še posebe kličemo: Sloga bodi Vaše geslo!

Y.

Tržaška tetka ne more se umiriti, odkar je slišala o nekih načrtih za slovenske šole in urade. Lahom goriškim na vso moč vsak dan svetuje, naj ostanejo rajši pri do sedanjih nemških šolah, ker drugače se vse poslovenjavi! Tetka je hujša, kot prva avstrijska judinja Neue fr. Presse; ta sodba pač zadostuje, da perfidnost lista ocenimo.

Dr. J. Bleiweisa vit. Trateniškega podobna, po originalu domačega umetnika g. prof. Franke-ta, izide prav kmalu v olji tiskana v zalogi g. P. Kajzel-na v Ljubljani. Dobivala se bo tudi v Gorici v knjigarni g. Wokulata.

V Istri pošiljajo tudi prošnje na drž. zbor za vpeljavo hrvaškega jezika v šole in urade.

Sijajna zmaga ob mestnih volitvah v Ljubljani. „Nov.“ pišejo o tem, česar zadnjič mi še nismo mogli naznaniti, takó-le: V prvem razredu je prišlo volit 243 volilcev, 16 več ko lani. Tu smo zmagali le na pol, voljena sta namreč narodnjaka dr. Mošć s 127, gosp. Kušar s 125 glasovi; potem nasprotnika dr. Suppan s 123, Lukman s 122 glasovi, toraj ta dva komaj s potrebno večino. Druga naša kandidata sta dobila: dr. Papež 116, Vilhar 119, — nasprotna: dr. Suppantšitsch 116 in dr. Schrey 119 glasov.

Tako je zdaj v mestnem zboru 16 narodnjakov in le še 13 nemškutarjev (ker je grof Chorinsky izstopil); med zadnjimi pa tudi niso vsi tako zagrizeni, kakor propadli dr. Schrey. Veseleje uad tako zmago je bilo po vsi Ljubljani velikansko. Ko je bil izid volitev znan, so iz množice, pred rotovžem na mestnem trgu čakajoče, zadoneli živahni klici „živijo“, ki so se potem razširili po mestu; v čitalnici se je v četrtek in petek zvečer obhajala zmaga veselo, a ne prevzetno; vsi spodnji prostori so bili polni veselih obrazov, videlo se je, da se vse raduje zmage pravice, ne pa sile.

In tako je zdaj Ljubljana zopet bela in bo, ako Bog dá, ostala bela, dokler bo stala.

Naši nasprotniki so vso svojo jezo nad to našo zmago in svoj žolč zilili in ga še zlivajo po unanjih časnikih. Mi — in z nami vsak narodnjak in mirú željni človek — se veselimo izida teh volitev, ker po nji je postala Ljubljana zopet domača in tako bo našel vsak unanji narodnjak, ki bo prišel sém k svojim bratom, ne pa k ljudém, ki bi ga zaničevali ali grdo gledali. Nemškutarji se bodo počasi tudi navadili bele Ljubljane, kakor se na priliko neka žival navadi novih vrat. Ljubljana pa bo postala to, kar je po naravi, prebivalstvu in legi pa bi uže davno morala biti, namreč slovenska stolica slovenski deželi.

V našo narodno večino na rotovži pa stavimo popolno zaupanje, da bo tudi s svojim gospodarstvom pokazala, da je bila letošnja volitev v vsakem obziru srečna.

Slava, trikratna slava in hvala pa vsem narodnim volilcem, ki so nam k tako sijajni zmagi pripomogli!

Občni zbor društva „Narodni dom“ bo 30. t. m. gotovo sklepal o važnih predlogih in nasvetih. Vsi listi po moči podpirajo to društvo v blagih namenih; tudi nam bi ne mogli nasprotnega očitati. Mislili in govorili smo mnogo o „Narodnem domu“. Radi bi še kakó režili, predno bo društvo zborovalo. Da bi nam

ne očitali, česar ne zaslužimo. omejimo vse misljenje na to le željo: Naj bi se občnemu zboru posrečilo, pravila po slovenskih razmerah takó spremeniti, da bi se kolikor mogoče in kmalu po delnicah potrebna vsota nabrala za „Narodni dom.“ Vzroke, s katerimi to željo na tihem utrjujemo, naj enako tiho rodoljubi sami premišljujejo.

„Slov. Narod“ bil je v soboto zopet zaplenjen. „Soča“ je zadnjič rekla, naj bi bil naš dnevnik v takih razmerah pripravljen tudi za drugo izdajo. Mi smo bili s tem povedali samo mnenje mnogih naročnikov „Sl. N.“, ki se pritožujejo, da morajo list tolikokrat pogrešati in da drugače list popusté. Na to pa je „Slov. N.“ to le opomnil: „Soči“, ki niti ne sanja o naših razmerah, bi svetovali, naj svoje dozdevne dobre pouke pridrži za se, ker jih je zelo potrebna.“ Ta misel je dobra, pa je za nas prepozna, ker „Soča“ je vselej pripravljena za drugo izdajo, kedar koli jo dovolé, potem ko je zaplenjena. Naše stanje nasproti drž. pravniku v Gorici, kakor na Primorskem v obče, je pa iz znanih vzrokov veliko težavneše, nego v Ljubljani. „Slov. Narod“ je že sam smel ponatisniti nespremenjen dopis, ki je bil v „Soči“ zasežen.

Če. bralci pa vidijo, da mora biti Ljubljana silno daleč od nas, ker se „Soči“ in „Slovensk. Naroda“ naročnikom, na Goriškem bivajočim, „niti ne sanja o „Sl. Naroda“ razmerah“. Dolžnost „Sl. Naroda“ bi po takem bila, da bi naročnikom tiste temne razmere pojasnil vsaj toliko, da bi se ne pritoževali po krivici. Opomnjo „Sl. N.“ gledé na „Sočo“ so pa mnogi rodoljubi uvrstili med one izjave, katerim bi bil primeren nemški priimek „flegelhaft“. „Sl. Naroda“ stiliti naj blagovolé preiskovati, koliko resnice je v taki razsodbi.

Hrvatska Vila donša v 3. zvezku med drugim fotografsko sliko: Salamunov sud (od Nik. Pousina-a), sliko Skobeleva, Stojana Kovačević-a (vstaškega načelnika) in v dokladi eno polo s kompozicijo prerano umrlga F. Krežme: „Iz Hrvatskog Primorja“. Ta kompozicija je lepa, melodiozna, melanholskega značaja, in bo gotovo mnogim ugajala. Tudi je jako primerna za koncerte, ako jo spremlja goslar, ki zna natanko lepe glasove izvesti. Lepa izdaja pa kaže le pre mnogo tiskarskih pogreškov, ki prej ko ne izvirajo samo od zanikarne korekture,

Listnica uredništva. Dopis od beneške meje in drugi dopisi prih. Lepa hvala!

Javna zahvala.

Vsemu slavnemu občinstvu, posebno pa prečast. duhovščini, kakor tudi šempaskim pevcem, vsem prijateljem in sorodnikom, kateri so dne 19. t. m. našega nikdar pozabljivega edinega sina FRANCETA, oziroma brata, po večletnem bolehanju, sedaj po kratki, silno hudi in za nas osodepolni bolezni, previdelega z vsemi sv. pripomočki za večnost, 25 let starega, k zadnjemu počitku blagovolili spremiti in s tem nam našo neizmerno žalost deloma polajšati, izrekamo najpresrečnišo zahvalo ostali zalujoči.

Osek, dne 19. aprila 1882.

Jožef Faganel, oče, dež. posl.
Terezija „ mati;
Terezija, omož. Rijavec, sestra;
Jožef Rijavec, svax.

Sladničar

Anton Lužnik,

semeniška ulica št. 3,

vljudno naznanja, da ima veliko zalogo najboljših vin in likvorov v boteljkah. Sprejema vsako naročbo, kakor na: putice, pince, torte, krokante, sladoled itd. Dobivajo se pri ujem vedno frišne močnate jedi (pašte), najfinejše konfete (bomboni) in pa pravi naravni slivovec na drobno in na litre.

Tudi je on edini založnik slavnoznanih vin v boteljkah iz kletij gg. Levi v Villanovi pri Farri.

Vse po najnižjih cenah!

Albert Riedl

v Gorici Via Morelli št. 4

napravlja razne strelovođe po najnovejšem sistemu, strogo postavno in z bakrom trdo zvarjene, ognjeno pozlačene z bakrenim draťom. S 40letno praktično skušnjo nastavlja sam ali pa pové, kako se strelovođi nastavljajo.

Temeljita pomoč
vsem, ki so v želodci ali trebuhu belni.

Ohranjenje zdravja

neslanja se večjim delom na čiščenje in snaženje sokrovice in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rosov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško prebavanje, osobito gnjus do jedi, kisló riganje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkom zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

I velika sklenica 1 gl., pol sklenice 50. kr.
Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Velecenjeni gospod!

S tople zahvalo Vam naznanjam, da mi je popolnem pomagal Vaš dr. Roza življenski balzam proti 8 mesecev trajajoči bolezni, to je proti stranskemu vjedanju na prsih, zaradi česar sem imel hudo napenjanje in želodčni krč.

Odkar rabim ta lek, sem popolnem zdrav in se dobro počutim, kar se mi prej kljub vsej zdravniški pomoči ni moglo posrečiti. Sprejmite torej mojo srčno zahvalo, in priporočam to zdravilo vsem, ki trpé vsled enake bolezni.

Trnety Onjezd

Josip Tyrš, sodar.

SVARJENJE!

Da se izogne neljubim napakom, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izročno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi zahtovajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so sahtevali samo življenski balzam, in ne izročno dr. Rosovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecker Spornergasse Nr. 205—3

V GORICI: G. Cristofolotti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar. V OGLEJI: Damaso d'Elia. V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar J. Serravallo. V ZAGREBU; Sigm. Miltbach lekarničar.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo
zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri buleh vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanju, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščenju, pri morski (mrtvi) kosti, zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, roah, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurje očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper rak in vneto kožo, ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Raba je preprosta; mazilo (žavba) se namaže na platneni robec in se pritisne na bolno stran. Čez 4—6—8—12 ur se naredi nov flašter. — Zaprte bule in oteklino se hitro ozdravijo; kjer pa ven tače, potegne mazilo v kratkem vso ognjico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga, in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna ognjica ven potegnjena. — Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo potiši. — Odprte in tekoče rane se morajo prej z mlačno vodo miti, potem še le se mazilo nanje prilepi.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno užé zgubljen sluh. I sklenica I gl. a. v.

Vozni listi za
AMERIKO.

Ima jih

A. REIF, Wien, I., Kolowratring 9.
K. k. conc. Haupt-Agentur. Prospeete gratis.

Pattison-ova vata za protin

najboljši lek zoper

protin in revmatizem

vsakotese vrste, kakor: bolečine v obrazu, prsih, vratu in zobeh, protin v glavi rokah in nogah, trganje po udih, bolest v hrbtu in ledjah.

V zavirkah po 70 kr., polovica 40 kr. G. Cristofolotti, lekarnica pri črnem medvedu v Gorici na Travniku pri Škofiji

Vložnih in
spekulacijskih

popirjev nakup v vseh kombinacijah
proste spekulacije, konzorcij in premij

izvršuje pripoznano rečno in diskretno po originalnih kursih na

dunajski borski

za Avstro-Ogrsko jedino merodajna banka „Leitha“ (Halma), Wien, Schottenring 15. Strokovnjaška, nagla in skušena informacija, teleg. avizi, na poskušnjo številke financ. in srečkanjskega lista „Leitha“, kakor bogato brošuro (vse evrop. srečkanjske načrte, pojasnilo za vloge in spekulacije in spekulacijske popirje i. t. d. franco in gratis.

Na prodaj

je prijetno poletno stanovanje v soški dolini „Pod-selom“. Stanovanje obstaja iz dveh nadstropij v najboljem stanju z obokano kletjo, novim velikim hlevom, kolarnico, kuhinjo, z dvema shrambama, ednajstimi sobami, edno dvorano in drugimi prostori; kakor tudi s kuhinjskim in sadnim vrtom, na znožji kterega se izteka čisti, posebno za poletne kopeli sposoben potok. Za izvrstno pivno vodo je preskrbljeno po posebnem vodotoku.

Senčnati kraj, središče za izlete po krasni okolici, in druge raznovrstne prednosti priporočajo to stanovanje posebno onim, kateri želé prijetno preživeti vroče poletje.

Stanovanje se da tudi v najem.

Več se izve pri uredništvu.

Dunaj.

Dunaj.

Čujte, glejte in strmite!

Skupno oskrbništvó velike tovarne za anglo-britansko srebro, ki je prišla na kant, prodaja vse blago zelo pod cenilno vrednostjo. Proti vpošiljavi zneska ali proti podvretju 7-30 gl. dobi se izvrstna mizna posoda iz prečnega anglo-britanskega srebra (ki je stala prej 35 gl.), in vsak, ki se na njo naroči, dobi pismeno garancijo za 10 let, da ostane posoda bela.

6 miznih nožev s fino jekleno ostrino,
6 vilic iz pravega anglo-brit. srebra iz enega kosa
6 miznih močnih žlic iz anglo-brit. srebra,
6 f. žlic za kavo iz anglo-brit. srebra,
1 šib. zajemalnica za juho iz anglo-brit. srebra,
6 nožnih podlog iz anglo-brit. srebra,
6 angleških desertnih tas,
1 fina posoda za poper ali slakor,
6 fino izdelanih miznih tas,
6 lepih, močnih jajčnih kozarcev,
6 finih jajčnih žlic iz anglo-brit. srebra,
4 krasne fine tase za sladkor,
1 čajnik prve vrste,
2 krasna dvoranska mizna svečnika.

64 komadov.

Dokaz, da moj oglas

ni sleparsk

se javno zavežem, blago nazaj vzeti, če ne ugaja. Čistilni prah za zgornjo posodo se dobiva pri meni škatljica po 15 kr.

Kdor hoče torej imeti dobro in pravo blago, ne pa sleparije, naj pošlje zaupno, dokler ga je še kaj, z našim slovom

J. H. RABINOVICZ, Wien,
General-Depot der Anglo-Brit. Silberfabrik II.
Schiffsamtsgasse 20 a.